

Jaarverslag 2024

Museum Voorschoten

Museum Voorschoten
Voorstraat 17
2251 BL Voorschoten
www.museumvoorschoten.nl

In het Hart van Voorschoten

Inleiding

In 2024 heeft het museum weer meer bezoekers getrokken dan in het jaar ervoor. Het is zeer verheugend dat de stijgende lijn doorzet. 2024 was ook het jaar waarin Henk Wijckerheld Bisdom overleed, oud-voorzitter en mede-oprichter van het museum. Hij heeft nog meegemaakt dat in april de bovenzaal van het museum naar hem werd vernoemd: de 'Wijckerheld Bisdom-zaal'. Zijn ervaring en adviezen, maar bovenal zijn persoon zullen worden gemist!

Tentoonstellingen

De tentoonstelling 'Aap, noot, mies - op school in Voorschoten' was al gestart in oktober 2023 en liep door tot en met 11 februari 2024. Deze expositie ging over het onderwijs in het algemeen en over de Voorschotense scholen in het bijzonder.

Evenals in voorgaande jaren wisselden kunstexposities de 'eigen' tentoonstellingen van het museum af. Zo opende op 16 februari de expositie 'Ode aan de Natuur' van Kunstgenootschap Vlietstreek.

In 2024 was het een eeuw geleden dat de eerste elektrische tram door Voorschoten reed. Dit historische feit kon het museum niet ongemerkt voorbij laten gaan. De trams werden geleverd in de kleuren donkerblauw met grijs, wat tot de koosnaam 'Blauwe Tram' leidde. Op de kleine tentoonstelling '100 jaar Blauwe Tram' waren veel foto's te zien uit de glorie-dagen van dit eens zo populaire vervoermiddel, naast modellen en attributen. Bijzonder was de film van de eerste rit van Leiden door Voorschoten en Voorburg naar Den Haag. De overige museumruimte was gevuld met elementen uit de wisselexpositie 'Het Verhaal van Voorschoten'. Dat verhaal gaat van de nieuwe steentijd tot en met de bouw van de nieuwe wijken in de laatste decennia. De tentoonstelling startte op 20 maart.

Van 5 tot en met 30 juni 2024 was de Voorschotense Kunstkring in het museum te gast met een ledenexpositie.

In 2024 vierden we ook dat Leiden 450 jaar geleden was ontzet van de Spaanse belegeraars. Op 13 juli opende de tentoonstelling 'Het Verhaal van Voorschoten + Het beleg en ontzet van Leiden' met veel fanfare. Na een inleiding door voorzitter Hans Rasch hielden Kutsal Yesilkagit, bestuurslid '3 October Vereeniging', Marijn Rikkerink, samensteller van de expositie, burgemeester Stemerding en (waarnemend) burgemeester Van der Velden van Leiden een toespraak, waarna beide burgemeesters de openingshandeling verrichtten. Vervolgens was er haring en korenwijn. De tentoonstelling legde de nadruk op de gevolgen die het beleg had voor de dorpen rond Leiden, zoals Voorschoten. Kerken en andere gebouwen werden verwoest, het bouwland was onbruikbaar. Oude kaarten gaven een beeld van de situatie in die tijd, er waren prenten en schoolplaten met de intocht van de geuzen, penningen, kostuums, medailles van de '3 October Vereeniging' en uiteraard de pot (voor de hutspot), maar dan in miniformaat.

Bijzonder was de expositie 'The British School in The Netherlands - in Voorschoten sinds 1977', die vanaf 16 oktober was te zien. Het idee hiervoor kwam op bij de voorbereiding van 'Aap, noot, mies'. Samen met medewerkers en leerlingen van de school stelde vrijwilligster Monique Liefveld voor het museum haar laatste tentoonstelling samen. Bij de opening kreeg zij de parel van Voorschoten uitgereikt door burgemeester Stemerding. Veel foto's, krantenberichten en posters toonden de hoogtepunten uit de geschiedenis van de school, met de nadruk op de sportieve en culturele activiteiten, zoals musicals.

Het museum sloot het jaar af met een expositie over de tekenaar en lithograaf Theo van Hoytema (1863-1917), die in zijn jeugd op het buiten Klein-Stadwijk in Voorschoten had gewoond. Op de compacte tentoonstelling in de kleine zaal waren veel platen, prentenboeken en kalenders te zien, naast een aantal interessante bruiklenen van Museum Prinsenhof (Delft), Museum Weesp en de RKD. Bijzonder was het

schetsboekje, waarin Van Hoytema de plekken vastlegde waar hij zijn jeugd had doorgebracht. De verschillende bladen waren op een klein scherm te zien: een succesnummer van de expositie! Nanne van Hoytema, een achterneef van de kunstenaar, verrichtte op 23 november de opening. Hij verraste het museum met een aquarel van 'oom Theo', een bruikleen voor de duur van de expositie.

Zoals gebruikelijk werd de etalage voor iedere tentoonstelling zo ingericht dat de kijkers als het ware naar binnen gelokt werden.

Bezoekersaantallen

In 2024 bezochten in totaal 3282 personen de tentoonstellingen. Dit aantal is weer beduidend hoger dan dat van het jaar ervoor (2312). Nog eens 510 bezoekers kwamen uitsluitend voor de VVV of de museumwinkel.

Bezoekersaantallen uitgesplitst per tentoonstelling:

Aap, noot, mies - op school in Voorschoten ('23 -'24)	615
Kunstgenootschap Vlietstreek (Ode aan de Natuur)	354
100 jaar Blauwe Tram	662
Voorschotense Kunstkring	285
Het beleg en ontzet van Leiden	1350
The British School in the Netherlands	171
Theo van Hoytema ('24 -'25)	590

Opgemerkt moet worden dat de exposities heel verschillende looptijden kenden. Daarbij komt nog dat op dagen als Koningsdag, de Paardenmarkt en Het Weekend van Voorschoten het museum - dat dan gratis toegankelijk is - honderden bezoekers krijgt. Deze hoogtijdagen vielen in de looptijd van '100 jaar Blauwe Tram' en vooral van 'Het beleg en ontzet van Leiden'.

Evenementen

Het streven was tijdens de lopende tentoonstelling minstens één lezing (of workshop) te organiseren die aansloot bij het onderwerp van de expositie.

22 januari: 'Buitenplaats en klooster Bijdorp', door zuster Baptiste Tuin.*)

2 februari: Workshop 'Lesgeven in de 21e eeuw', door Conny van der Krogt.

26 maart: '(Bijna) 4 eeuwen Ambachtshuis', door Wim van den Eijkel.*)

11 april: '100 jaar Blauwe Tram', door Georg Groenveld.

22 april: 'Indische avond' met bijdragen van Nico Fennes, Marc Tierolf en Robert Boelhouwer.*)

14 mei: 'De Rijnlandroute', door Hans Wijn.*)

30 september: 'Voorschoten en Leidens ontzet', door Piet van der Plas.*)

6 november: '45 jaar British School in Voorschoten'.

28 november: Thema-avond over de Kruispuntkerk, met Jan Sloof en wethouder Paul de Bruijn.*)

*) Deze avonden werden georganiseerd in samenwerking met de Vrienden van Voorschoten.

Overige activiteiten:

20 januari: Kinderactiviteit 'Duik in de schooltijd van je opa en oma'.

4 mei: Medewerking aan de herdenking in de Dorpskerk.

29 juni: Cultuurproeverij in de Dorpskerk, i.s.m. de Cultuurfabriek.

7 september: Deelname aan 'Open dag' van Buurthuis De Boschbloem, met 'kunst of kitsch'.

Tijdens Koningsdag (27 april), de Paardenmarkt (27 juli) en Het weekend van Voorschoten (14 september) stond er een kraam voor het pand met boeken en Voorschotense artikelen die in het museum te koop zijn.

Op aanvraag werden er drie archeo-workshops voor kinderen gegeven. Behalve in het zomerseizoen was iedere woensdagmiddag in het museum 'Archeowoensdag', tot in november: archeologen determineerden materiaal van kasteel Rouwkoop, dat in de jaren '90 is opgegraven.

Artikelen in de lokale en regionale bladen besteedden aandacht aan de tentoonstellingen en evenementen. Ook werden er interviews gegeven voor Radio West en Sleutelstad.

Vrijwilligers, Bestuur, Raad van Advies

Op 13 september werd in Het Kruispunt de 'Voorschoten Award', categorie Cultuur uitgereikt aan vrijwilliger Pieter Koree, de 'huismeester' van het museum.

Eind 2024 waren er 74 vrijwilligers actief voor het museum.

De Raad van Advies kwam tweemaal bijeen. De leden adviseerden het bestuur onder meer over het verbeteren van de financiële situatie en de inrichting van de entree ruimte.

Het bestuur vergaderde vier keer.

Collectiebeheer

Ook in 2024 heeft het museum weer diverse bijzondere objecten aan de collectie kunnen toevoegen. Tot de aankopen behoren:

- Een schilderij van Arie Zwart uit 1924 met een voorstelling van de Treubstraat.
- Een prent van Pieter Dupont met een portret van Hector Treub.
- Een prent van Jan Veth met een portret van Wim Treub.
- Het boek 'Vogelvreugd' en zeven kalenderplaten van Theo van Hoytema.
- Een bronzen muurplaquette met het portret van Friedrich Raiffeisen, vervaardigd in de fabriek van Van Kempen en Begeer. De plaquette is afkomstig uit een filiaal van de Rabobank.
- Een bronzen penning naar ontwerp van de beeldhouwer Fred Carasso, eveneens vervaardigd in de fabriek van Van Kempen en Begeer.
- Een gedichtenbundel uit 1810 van de hand van Anna Mollerus. Zij bewoonde met haar echtgenoot Johan Meerman de buitenplaats Stadwijk. Een aantal gedichten in deze bundel is op deze buitenplaats geschreven, zoals blijkt uit het onderschrift.

Verder werden in 2024 weer veel objecten en boeken aan het museum geschonken. Hier wordt slechts van een drietal opvallende en grotere schenkingen melding gemaakt:

- De heer en mevrouw Van Eerd schonken een tekening van een boerderij aan de Papelaan-West, van de hand van Louise de Lang. Eerder kreeg het museum van dezelfde schenkers het schilderij waarvan de genoemde tekening een voorstudie is.
- Mevrouw Maan-Meijer schonk een zogenaamd 'Nationaal ontbijtlaken' voorzien van vaderlandslievende dichtregels, dat in 1947 door de firma Ferwerda werd vervaardigd ter herinnering aan de bevrijding.
- De heer Boshouwer Kroet heeft een bruikleen van enkele tientallen aardewerken objecten en een aquarel van Pieter Groeneveldt omgezet in een schenking.

Financiën

Financiële resultaten: de cijfers

Museum Voorschoten					
Resultatenrekening 2024					
	2024	2023		2024	2023
Uitgaven			Inkomsten		
Huisvesting	31.994	31.766	Donaties	19.126	19.641
Kernactiviteiten	6.094	5.913	Projectdonaties	1.836	7.500
Commerciële activiteiten	1.670		Opbrengst kunstexposities	1.510	2.441
Publiciteit	410	430	Subsidie gemeente	5.000	5.000
Kantoorkosten	5.240	4.323	Bijdrage gemeente aan VVV	10.000	10.000
Personeelskosten	1.103	1.274	Opbrengsten kernactiviteiten	8.181	4.969
Overige lasten	265	245	Commerciële activiteiten	5.003	3.521
			Overige baten	980	687
Reserveringen	0	7.500			
Resultaat	4.860	2.308			
Totaal	51.636	53.759	Totaal	51.636	53.759

De belangrijkste verschillen met 2023 worden hieronder toegelicht.

Uitgaven

1. Commerciële activiteiten
Het gaat hier om de kosten voor inkoop voor de museumwinkel en de catering. Deze kosten waren in 2023 verrekend met de inkomsten en worden nu afzonderlijk vermeld.
2. Kantoorkosten
De kosten voor het betalingsverkeer van met name de banken blijven stijgen. Daarnaast betaalt het museum ook voor het kassasysteem in de museumwinkel en voor de kaartverkoop voor lezingen via de website. De collectiebeheergroep moest overstappen op een geheel nieuwe versie van het beheerprogramma waarin de collectie volgens museumnormen wordt opgenomen. Dit betekende een stijging van de kosten van €200,- naar €1200,- per jaar.
3. Reserveringen
Dit jaar zijn er geen reserveringen gedaan.

Inkomsten

1. Projectdonaties

In 2024 deed het museum mee met 'Rabo Clubsupport'. Er is veelvuldig op het museum gestemd, wat een bedrag heeft opgeleverd van €1835,81. Het geld is bestemd voor het samenstellen van een publiekscatalogus van de belangrijke stukken uit de collectie.

2. Opbrengst kunstexposities

De Voorschotense Kunstkring en Kunstgenootschap Vlietstreek exposeren regelmatig in het museum. De kunstgenootschappen betalen geen huur, maar het museum krijgt een percentage van de opbrengst van de verkochte kunstwerken.

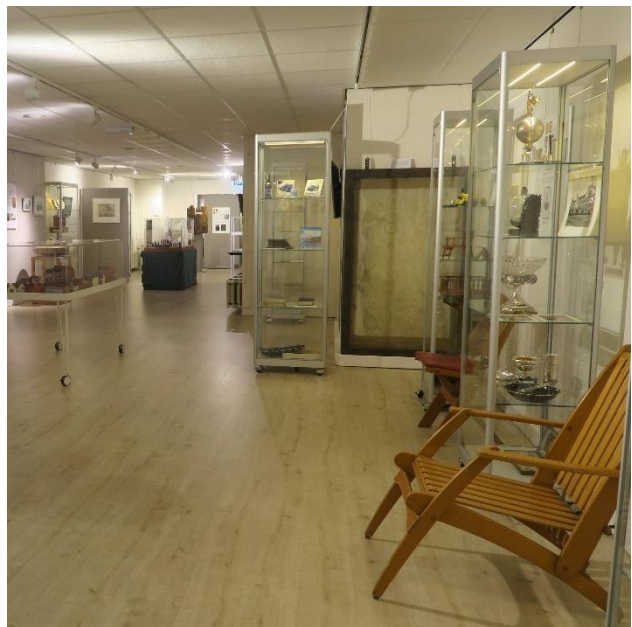
3. Opbrengst kernactiviteiten

Vanaf medio 2024 geeft de museumkaart gratis toegang tot het museum. Dit heeft meer bezoekers opgeleverd. Ook trokken de lezingen veel belangstellenden.

4. Opbrengst commerciële activiteiten

De stijging wordt verklaard door een hogere omzet van de museumwinkel en meer verhuur met catering.

Het jaar kon worden afgesloten met een positief saldo van € 4860,-.

Museum Voorschoten						
Balans per 31-12-2024						
Activa	31-12-2024	31-12-2023		Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Kas	107	102		Algemene reserve	48.269	45.961
Bank- en spaarrekening	85.412	81.082		Verrekening BTW	2874	2026
Waarborg huurpand	4.539	4.539		Crediteuren	18	1248
Vooruit betaalde kosten	2.794	2.042		Vooruit ontvangen vriendenbijdrage	0	270
Debiteuren	1357	1114		Voorziening Collectiebeheer	17.399	17.277
				Voorziening projecten	6.170	6.170
				Voorziening huisvesting en inventaris	12.619	11.619
				Voorziening nieuwe software collectiebeheer	2.000	2.000
Resultaat				Resultaat	4.860	2.308
Totaal	94.209	88.879		Totaal	94.209	88.879

Toelichting balans

Activa

1. Vooruitbetaalde kosten

- Het betreft
- a. de huur voor januari 2025
 - b. abonnement alarmcentrale voor 2025
 - c. kunstverzekering 2025
 - d. aansprakelijkheidsverzekering bedrijven voor 2025

2. Debiteuren

- Het betreft
- a. de verkopen van de museumwinkel in december
 - b. de verrekening van de bezoekers met een museumkaart in de maand december
 - c. de nog te ontvangen rente van de bank over 2024

Deze gelden worden in januari 2025 ontvangen.

Passiva

1. Algemene reserve

Het resultaat van 2023 is toegevoegd aan de algemene reserve. Ook het resultaat van 2024 zal hieraan worden toegevoegd.

2. Crediteuren

Dit betreft een ontvangen vriendenbijdrage voor 2025.

Voorschoten, 24 april 2025

Het bestuur:

Hans Rasch, voorzitter

Jan Koster, secretaris

Erik Hennevanger, penningmeester

Reinier van 't Zelfde, collectiebeheer

Edu van den Berg, facilitair